



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

DÖNEM: 28

YASAMA YILI: 3

GENEL KURUL KARARI

SAYI: 15

**Emekli aylığı hesaplama yönteminde düzenleme yapılarak emeklilik aylıklarının
artırılması talepli dilekçe**

ve

Dilekçenin görüşülemeyeceğine ilişkin Başkanlık Divanı Kararına

Mersin Milletvekili Ali BOZAN'ın itirazı

(Dilekçe Numarası: D28-15505)

DAĞITIM TARİHİ

12 Eylül 2025



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

İÇİNDEKİLER

1. DİLEKÇE VE ÖZETİ.....	2
2. GİRİŞ	3
3. DİLEKÇEYE KONU İDDİA VE TALEPLER.....	4
4. İLGİLİ MEVZUAT	5
4.1. 18/10/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.....	5
4.2. 31/5/2006 Tarihli ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu	5
4.3. 5/3/1973 Tarihli ve 584 Karar Numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü	6
5. DİLEKÇE KOMİSYONU GENEL KURULU TOPLANTISI	8
6. USUL VE ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME.....	9
7. GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ	11



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

1. DİLEKÇE VE ÖZETİ

Dilekçe No	Dilekçe Sahibinin Adı Soyadı ve Adresi	Dilekçe Konusu
D28-15505	Dilekçinin Talebi Üzerine Gizlenmiştir. (GİZLİ)	Emekli aylığı hesaplama yönteminde düzenleme yapılarak emeklilik aylıklarının artırılması talep edilmiştir.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

2. GİRİŞ

Dilekçe Komisyonuna müracaatta bulunan isminin gizli tutulmasını talep eden bir vatandaşa ait “*emekli aylığı hesaplama yönteminde düzenleme yapılarak emeklilik aylıklarının arttırılması*” talepli dilekçe, 12/2/2025 tarihinde D28-15505 dilekçe numarasıyla TBMM İçtüzüğü’nün 115 ila 120’nci maddeleri kapsamında işleme alınmıştır.

Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanınınca dilekçenin incelenmesi sonucunda; 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ile TBMM İçtüzüğü’nün 116’ncı maddesi uyarınca, dilekçedeki talep konusunun yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle, Başkanlık Divanının 26/02/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararı ile dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı Kararına, Mersin Milletvekili Ali BOZAN tarafından 12/03/2025 tarihinde TBMM İçtüzüğü’nün 116’ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.

Hakkındaki Başkanlık Divanı Kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle TBMM İçtüzüğü’nün 117’nci maddesi uyarınca dilekçe Komisyon Genel Kuruluna sevk edilmiştir.

Söz konusu dilekçe, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 14/5/2025 tarihli 7. toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır. Komisyon çalışmalarına ve bu Raporun yazımına teknik katkıda bulunmak üzere Dilekçe Komisyonunda görevli Yasama Uzmanı Eray MINDİZ görev almıştır.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

3. DİLEKÇEYE KONU İDDİA VE TALEPLER

Dilekçede özetle, emekli aylığı hesaplama yönteminde düzenleme yapılarak emeklilik aylıklarının artırılması talep edilmektedir. Bu uygulamanın, emeklilerin alım gücündeki düşüşü telafi edeceği vurgulanmaktadır.

Dilekçe hakkındaki 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Başkanlık Divanı Kararı'na itirazda bulunan Mersin Milletvekili Ali BOZAN'ın 12/03/2025 tarihli itiraz yazısında;

- Ülkede 16 milyon emekli vatandaşın bulunduğu,
 - Emeklilere ödenen ücretlerin insanca yaşam koşullarından uzak olduğu,
 - Emekli yurttaşların sorunlarının detaylıca araştırılması ve bu sorunlara çözüm geliştirilmesi gerektiği,
- ifade edilmektedir.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

4. İLGİLİ MEVZUAT

4.1. 18/10/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

II. Cumhuriyetin nitelikleri

Madde 2 – Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

V. Çalışma ile ilgili hükümler

A. Çalışma hakkı ve ödevi

Madde 49 – Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.

Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

X. Sosyal güvenlik hakları

A. Sosyal güvenlik hakkı

Madde 60 – Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.

B. Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler:

Madde 61 – Devlet harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malül ve gazileri korur ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlar.

Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır.

Yaşlılar, Devletçe korunur, Yaşlılara Devlet yardımı ve sağlanacak diğer haklar ve kolaylıklar kanunla düzenlenir.

Devlet, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için her türlü tedbiri alır.

Bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kurar veya kurdurur.

4.2. 31/5/2006 Tarihli ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

Yaşlılık aylığının hesaplanması

MADDE 29- (Değişik: 17/4/2008-5754/17 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile aynı fıkranın (c) bendine göre bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığı, aşağıdaki hükümlere göre belirlenecek ortalama aylık kazancı ile aylık bağlama oranının çarpımı sonucunda bulunan tutardır.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

Ortalama aylık kazanç, sigortalının her yıla ait prime esas kazancının, kazancın ait olduğu yıldan itibaren aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan kazançlar toplamının, itibarî hizmet süresi ile fiili hizmet süresi zammı hariç toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanan ortalama günlük kazancın otuz katıdır.

Aylık bağlama oranı, sigortalının malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi geçen toplam prim ödeme gün sayısının her 360 günü için %2 olarak uygulanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak aylık bağlama oranı %90'ı geçemez.

28 inci maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarına göre aylığa hak kazanan sigortalılar için hesaplanacak aylık bağlama oranı, prim ödeme gün sayısı 9000 günden az olanlar için çalışma gücü kayıp oranının 9000 gün prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunan rakamın % 60'a bölünmesi suretiyle hesaplanan gün sayısına göre, %50'yi geçmemek üzere üçüncü fıkra uyarınca tespit edilen orandır. Prim ödeme gün sayısı 9000 günden fazla olanlar için ise toplam prim ödeme gün sayısına göre aylık bağlama oranı belirlenir. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için bu fıkroda geçen 9000 prim gün sayısı 7200 gün, %50 oranı da %40 olarak uygulanır.

Yukarıdaki şekilde hesaplanan aylığın başlangıç tarihinin yılın ilk altı aylık dönemine rastlaması halinde 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre Ocak ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranı kadar artırılarak, yılın ikinci altı aylık dönemine rastlaması halinde ise öncelikle Ocak ödeme dönemi, daha sonra Temmuz ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak, sigortalının aylık başlangıç tarihindeki aylığı hesaplanır.

4.3. 5/3/1973 Tarihli ve 584 Karar Numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü

Dilekçelerin Başkanlık Divanınca incelenmesi:

Madde 116 – (Ek: 16/5/1996-424 S. Karar/26 md.)

Dilekçe Komisyonunun; Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtibinden oluşan Başkanlık Divanı, komisyona gelen dilekçeleri inceleyerek;

1. Belli bir konuyu ihtiva etmeyen,
2. Yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren,
3. Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan veya haklarında bu merciler tarafından verilmiş bir karar bulunan,
4. Yetkili idari makamlarca verilen kesin cevap suretini ihtiva etmeyen,
5. Kanunun dilekçede bulunmasını zorunlu gördüğü şartlardan herhangi birini taşımayan,



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

Dilekçelerin görüşülemeyeceğini karara bağlar.

Komisyon Başkanlık Divanı; bu kararlarını bastırır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtır. Dağıtım tarihinden itibaren onbeş gün içinde itiraz olunmayan Başkanlık Divanı kararları kesinleşir ve durum dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 9/10/2018 -1200 S.Karar/25 md.) Komisyon Başkanlık Divanı; görüşülemeyeceğini karara bağladığı dilekçelerden, kanun olarak düzenlenmelerinde toplumsal yarar gördüklerinin birer örneğini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve bilgi için Cumhurbaşkanlığına gönderir.

Dilekçelerin Komisyon Genel Kurulunca incelenmesi:

Madde 117 – (Ek: 16/5/1996-424 S. Karar/26 md.)

Komisyon Başkanlık Divanının 116 ncı maddenin dışında gördüğü dilekçeler ile aynı madde gereğince karara bağladığı dilekçelerden süresi içinde itiraza uğrayanlar, Komisyon Genel Kuruluna sevk edilir.

Komisyon Genel Kurulu, kendisine gönderilen dilekçeleri, ilk önce 116 ncı madde hükmü gereğince inceleyerek karar konusu olup olamayacakları hususunu kararlaştırır.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

5. DİLEKÇE KOMİSYONU GENEL KURULU TOPLANTISI

Dilekçe Komisyonu Başkanı Adana Milletvekili Sunay KARAMIK başkanlığında, 14/5/2025 tarihinde gerçekleştirilen Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 7'nci toplantısında; gündemin “İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları” kısmında “emekli aylığı hesaplama yönteminde düzenleme yapılarak emeklilik aylıklarının artırılması” talebini içeren D28-15505 numaralı dilekçe görüşülmüştür.

Komisyon görüşmelerinde dilekçe hakkındaki 26/02/2025 tarihli ve 8015 sayılı Başkanlık Divanı Kararı'na itiraz eden Mersin Milletvekili Ali BOZAN tarafından özetle;

- Ülkemizdeki emekli sayısının 16,5 milyon olup 3 milyon emeklinin çalışmak zorunda kaldığını,
- İcra takibine uğrayan emekli sayısının ise 2025 yılı verilerine göre 2 milyon olduğu,
- Emeklilerin şu anki gelirleri ile geçinebilmesinin mümkün olmadığı,
- Emeklilerin sorunlarının araştırılmasının Meclisin temel görevlerinden biri olduğu ifade edilmiştir.

Komisyon görüşmelerinde söz alan Bursa Milletvekili Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU tarafından özetle;

- Karşılaştıkları tüm emeklilerin geçim sıkıntısından yakındığı,
 - Emekli maaşlarına zam yapılmasının elzem olduğu,
 - Kademeli emeklilik gibi emeklilik sisteminden kaynaklanan adaletsizliklerin giderilmesinin gerektiği,
- ifade edilmiştir.

Mersin Milletvekili Ali BOZAN'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararına itiraz etmesi üzerine görüşülmekte olan 12/2/2025 tarihli ve D28-15505 numaralı dilekçenin; dilekçede geçen talebin karşılanabilmesi için kanun hükümlerinde değişiklik ya da yeni bir kanun yapılmasına ihtiyaç bulunduğu, TBMM İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi gereğince Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun dilekçeleri öncelikle 116'ncı madde hükmü çerçevesinde incelemesi ve karar konusu olup olamayacaklarına karar vermesi gerektiği belirtilerek; TBMM İçtüzüğü'nün 116 ve 117'nci maddeleri gereğince karar konusu olamayacağına karar verilmesine ilişkin önerge kabul edilmiştir.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

6. USUL VE ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Dilekçe hakkında aşağıdaki işlemlerin yapıldığı tespit edilmiştir:

- Dilekçe Komisyonuna müracaatta bulunan isminin gizli kalmasını talep eden vatandaşa ait dilekçe, 12/2/2025 tarihinde D28-15505 dilekçe numarasıyla TBMM İçtüzüğü'nün 115 ila 120'nci maddeleri kapsamında işleme alınmıştır.
- Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda; 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ile TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca, dilekçedeki talep konusunun yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle, Başkanlık Divanının 26/2/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararı ile dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.
- 26/2/2025 tarihli ve E-57747603-130.05-1589563 sayılı yazıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı Kararına, Mersin Milletvekili Ali BOZAN tarafından 12/3/2025 tarihinde TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.
- Dilekçe, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 14/5/2025 tarihli 7'nci toplantısında görüşülmüştür.

Dilekçe üzerinde yapılan usulî incelemede herhangi bir aykırılığa rastlanmamış olup, esas yönünden değerlendirildiğinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

- Emekli aylığı hesaplama yönteminde düzenleme yapılarak emeklilik aylıklarının artırılması talep edilmektedir.
- Emeklilik aylıklarının hesaplanması yöntemi, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 29'uncu maddesinde düzenlenmiştir.
- Yaşlılık aylığı, bu kanun hükümlerine göre belirlenecek ortalama aylık kazancı ile aylık bağlama oranının çarpımı sonucunda bulunan tutardır.
- Ortalama aylık kazanç, sigortalının her yıla ait prime esas kazancının, kazancın ait olduğu yıldan itibaren aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan kazançlar toplamının, itibarî hizmet süresi ile fiilî hizmet süresi zammı hariç toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanan ortalama günlük kazancın otuz katıdır.
- Aylık bağlama oranı, sigortalının malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi geçen toplam prim ödeme gün sayısının her 360 günü için %2 olarak uygulanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak aylık bağlama oranı %90'ı geçemez.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

- Bu kanunun 28’inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarına göre aylığa hak kazanan sigortalılar için hesaplanacak aylık bağlama oranı, prim ödeme gün sayısı 9000 günden az olanlar için çalışma gücü kayıp oranının 9000 gün prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunan rakamın %60'a bölünmesi suretiyle hesaplanan gün sayısına göre, %50'yi geçmemek üzere üçüncü fıkra uyarınca tespit edilen orandır. Prim ödeme gün sayısı 9000 günden fazla olanlar için ise toplam prim ödeme gün sayısına göre aylık bağlama oranı belirlenir. Ancak, 4’üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için bu fıkroda geçen 9000 prim gün sayısı 7200 gün, %50 oranı da %40 olarak uygulanır.
- Bu itibarla, emekli aylığı hesaplama yönteminde değişiklik yapılarak emekli aylıklarının artırılması için yukarıda belirtilen kanun hükümlerinde değişiklik yapılması gerekmektedir.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

7. GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

Yapılan inceleme sonucunda; öğretmenlerin fiilî hizmet süresi zammından yararlanabilmeleri için 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun “*Yaşlılık aylığı hesaplanması*” başlıklı 29’uncu maddesinde değişiklik yapılması gerektiği anlaşılmıştır.

Dilekçe Komisyonu, Anayasa’nın, TBMM İçtüzüğü’nün ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedir. Anayasa’nın 88’inci maddesinde, kanun teklif etmeye milletvekillerinin yetkili olduğu belirtilmiştir.

TBMM İçtüzüğü’nün 116/1’inci maddesinde “*Dilekçe Komisyonunun ... Başkanlık Divanı Yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren ... dilekçelerin, görüşülemeyeceğini karara bağlar.*” denilmiştir.

TBMM İçtüzüğü’nün 117’nci maddesi gereğince, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun dilekçeleri öncelikle 116’ncı madde hükmü çerçevesinde incelemesi ve karar konusu olup olamayacaklarına karar vermesi gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, TBMM İçtüzüğü’nün 116 ve 117’nci maddeleri gereğince dilekçenin karar konusu olamayacağına karar verilmiştir.



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

KARAR CETVELİ

Toplantı No : 7

Karar No : 15

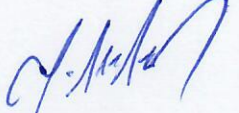
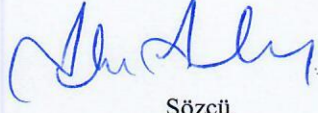
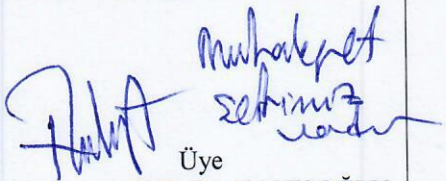
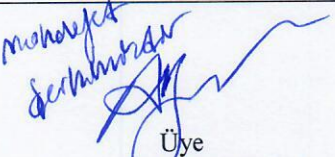
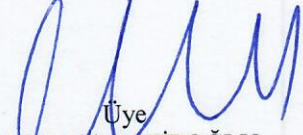
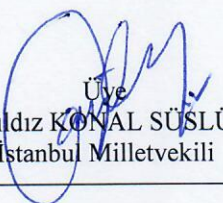
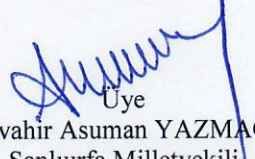
Gündem : D28-15505 Numaralı Dilekçe

Yasama Dönemi : 28

Yasama Yılı : 3

Tarih : 14/05/2025

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 26/02/2025 tarihli ve 8015 sayılı Kararına itirazı üzerine görüşülen D28-15505 numaralı dilekçenin TBMM İçtüzüğü'nün 116 ve 117'nci maddeleri gereğince karar konusu olamayacağına karar verilmiştir.

 Başkan Sunay KARAMIK Adana Milletvekili	 Başkanvekili Ahmet Salih DAL Kilis Milletvekili	 Sözcü Süleyman ŞAHAN Yozgat Milletvekili
 Kâtip Behiye EKER İstanbul Milletvekili	 Üye Mehmet TAYTAK Afyonkarahisar Milletvekili	 Üye Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU Bursa Milletvekili
 Üye Ahmet Baran YAZGAN Edirne Milletvekili	 Üye İbrahim ARSLAN Eskişehir Milletvekili	 Üye İdris Nebi HATİPOĞLU Eskişehir Milletvekili
 Üye Ertuğrul KAYA Gaziantep Milletvekili	 Üye Yıldız KÖNAL SÜSLÜ İstanbul Milletvekili	 Üye Ali BOZAN Mersin Milletvekili
 Üye Metin ERGUN Muğla Milletvekili	 Üye Cevahir Asuman YAZMACI Şanlıurfa Milletvekili	